

FEBRER-MARÇ 2011

La Toca

Benedicció dels Tres Tombs quan arriben davant l'església parroquial
el banderer i administradors de Sant Antoni (30 de gener)

LA MUNTANYA DEL MARBRE S.C.P.

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - MOIÀ

Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58

Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

Ctra. de Vic, 22-24 - 08180 Moià

Tel./Fax: 93 820 84 93

moiacuines@gmail.com

CUINES PLENES DE VIDA.
TENDÈNCIES ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Index

Editorial	3
Pluviomètrica	5
Vida municipal	5
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages» Febrer-març de 1911	6
Els temps van canviant	6
L'Esplai	7
Una llàntia de plata	8
El mirador i el jardí botànic de la costa de la Creu	9
La cursa «Dos Turons»	12
Reflexions de gener	14
Biblioteca de Moia	16
Pensaments caçats al vol	17
Campanades	17
Festa Major d'Hivern	18
Cal Cristo, un espai singular: història del parc i de la biblioteca	23
Caminades pel Moianès	27
Publicacions	28
Pàgines de l'Institut	31
Noticiari	33

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

FEBRER-MARÇ 2011

Any 65 Núm. 715-716

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moia

Fotografies: A. Clotet, C. Illa,
M. Alsina i particulars

LATOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

DECLARACIÓ DE L'INSTIT D'ESTUDIS CATALANS SOBRE ELS DRETS DEL POBLE CATALÀ

*Atesa la seva actualitat i autoritat, reproduïm
com a editorial d'aquest número de LA TOSCA la
part nuclear del document emanat del IEC amb
data 3-2-2011.*

a comunitat de llengua catalana ha participat
molt significativament al llarg de la història en
el desenvolupament de la civilització europea.
Avui, tant per les dimensions com pel dinamisme
que té, reclama una consideració igualitària entre
les llengües i cultures del món. Les seves caracte-
rístiques s'adiuen amb els principis de la Carta de
les Nacions Unides, que garanteix la igualtat de
drets i l'autodeterminació dels pobles, i també, en
el cas dels territoris que no han assolit la plena
sobirania, el reconeixement dels interessos dels
seus habitants, el respecte de la seva cultura i el
desenvolupament progressiu del seu autogovern,
d'acord amb les aspiracions polítiques que tenen.
L'article 1 dels Pactes Internacionals de Drets Civils
i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals
(1966) estableix que tots els pobles tenen el dret
d'autodeterminació i, en virtut d'aquest dret, poden
decidir lliurement el seu estatus polític i aspirar
lliurement al seu desenvolupament econòmic, soci-
al i cultural.

La comunitat de llengua i cultura catalanes constitueix, amb tota evidència, una nació que mereix un reconeixement igualitari en el marc dels estats en què s'inscriu, i també en el marc de la Unió Europea i de les Nacions Unides. Cadascun dels territoris en què es troba actualment fragmentada aquesta nació té el dret legítim i inalienable de decidir de quin estat vol formar part, tant si és l'Estat en què ara s'inscriu com si aspira a la construcció d'un estat específic diferent.

Per més que el nostre cas no és el d'una minoria nacional, sinó el d'una nació minoritzada, cridem l'atenció de tothom sobre la insuficiència de la protecció de les minories en el sistema polític internacional, que és incapaç d'impedir la greu contradicció que implica el fet que les majories estatals puguin decidir quin és el destí de les minories, i desposseir-les del seu dret a decidir sobre els recursos propis i sobre el futur de les llengües, les cultures i els territoris respectius, anul·lant així la primacia social que tota llengua i cultura mereix tenir en l'hàbitat propi. És massa limitada l'eficàcia de documents com la Convenció marc per a la protecció de les minories nacionals (1995), la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (1992) o la Recomanació 1735 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa sobre el concepte de nació (2006), la qual afirma que és necessari adoptar una aproximació més tolerant en les relacions entre l'Estat i les minories nacionals, que culmini en l'acceptació genuïna del dret de tots els individus de pertànyer a la nació a la qual senten pertànyer.

Ens trobem davant una conjuntura excepcional, en la qual coincideixen les tendències pròpies del procés de

mundialització i les pressions de les majories estatals vers una homogeneïtzació lingüística i cultural completament contrària als principis de diversitat cultural sostenible que reclama l'interès general de les llengües i cultures de tot el món i que propugnen els tractats i declaracions internacionals. La involució política de l'Estat autonòmic espanyol mostra cada vegada tendències més adverses a la igualtat, tant en la consideració política de les nacionalitats i el respecte de la pluralitat lingüística i cultural, com en el sistema de finançament o en les inversions estatals. Nombrosos mitjans de comunicació fomenten la catalanofòbia, i acabem de veure com un Tribunal Constitucional anul·lava preceptes d'un Estatut d'autonomia no solament aprovat pel Parlament de Catalunya i les Corts Generals d'Espanya, sinó que fins i tot ha obtingut el plebiscit favorable del poble català. Aquesta situació posa en perill el nostre futur col·lectiu i l'esforç de cohesió de tota la nostra societat, i molt especialment del sistema educatiu, amb vista a integrar inclusivament en català i castellà milions de persones arribades d'altres terres. La nostra crida és lluny de qualsevol opció política partidista. Neix de la consciència que constitueix una legítima intervenció responsable en els afers públics, i no pas en defensa de cap particularisme excloent, sinó en afirmació dels principis universals més equitatius, justos i democràtics per a la convivència en la diversitat, com ho va ser la Declaració Universal de Drets Lingüístics (Barcelona, 1996). Volem contribuir a un context internacional favorable per a totes les llengües i cultures del món, sabent que la nostra comunitat és un indicador de la credibilitat de les polítiques de respecte de la diversitat.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Gener del 2011

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	16'1	-2'8	6,8	6	2	2	W	-	
De l'11 al 20	16'8	1'6	8'4	7	1	2	W	-	
Del 21 al 31	6'7	-6'9	5'8	6	4	1	W	30'1	30'1

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet: MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoià.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoià_WebCam_Foto.htm>

El temps que fa a Moià en aquest instant:

<<http://www.elmoianes.net/meteoPublicacioExterna.htm>>

Per a contactar: <meteoMoià@elmoianes.net>

Ple del 2-11-2010

En el ple municipal extraordinari del 2 de novembre del 2010 es va aprovar la liquidació provisional del padró de quotes urbanístiques relatives al sector A1 de Montví de Baix.

Ple del 25-11-2010

En el ple municipal ordinari del 25 de novembre del 2010 es va aprovar la liquidació definitiva de quotes urbanístiques de la UAU núm. 15. També la liquidació

provisional de quotes urbanístiques del sector VI La Pineda.

Ple del 22-12-2010

En el ple municipal extraordinari del 22 de desembre del 2010 es va aprovar la liquidació de quotes urbanístiques de les obres d'urbanització dels carrers de l'Agricultura, de Feliu Comadran i de part del c/ de la Tosca. També es van aprovar definitivament les modificacions de les Ordenances Fiscals Reguladores per a l'exercici del 2011.

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg
 Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES»

FEBRER-MARÇ DE 1911

3 de febrer de 1911

Destins

Probablement anirà de vicari a Moya, el Rnt. don Martí Sanglas [...] (1).

1 de març de 1911

Desgracia

Entre Calders y Moya succeí ahir una desgracia de la que 'n fou víctima un carreter de Sallent, jove de 25 anys, anomenat Jaume Escayola y Roure.

L'Escayola, al ésser aprop de la masia coneguda per la «Moratona» va saltar del carro pel davant ab tan mala fortuna que caygué passantli les rodes per sobre trencantli una cama y magullantli greument l'altre.

Als crits del desgraciat carreter acudiren els duenyos de la «Moratona», que ausiliaren degudament a l'Escayola, el qual fou conduit y acompanyat en son propi carro a Sallent.

21 de març de 1911

Judicials

Avuy y divendres dia 24, es celebraran a l'Audiència de Barcelona, les vistes de les causes instruides en el Jutjat de Manresa, en les quals actuaran de jurats els senyors següents:

CAPS DE FAMÍLIA

[...]

Moya: D. Josep Clavería y Ventura y don Josep Picanol y Freixanet.

[...]

CAPACITATS

[...]

Calders.D. Narcís Planelly Comabruna [i.e. Comalrena].

Transcripció i notes:
Jaume CLARA I ARISA

(1) En realitat, el vicari Mn. Josep Sala fou substituït per Mn. Joan Soler.

ELS TEMPS VAN CANVIANT

a Sra. Agustina Cantó sol escriure molt bé sobre una gran varietat de temes i la llegeixo sempre de gust. Tanmateix, crec que s'ha de matisar el que diu en l'escrit del mes de gener referent a l'hostaleria. I és que aquest sector, a Moià, no és que ara sigui inexistent, sinó que s'expressa d'una manera diferent de com l'havíem conegut ja fa anys. Així, per exemple, ara tenim dins el terme municipal els serveis hostalers de

Montví de Baix i altres allotjaments menors que abans no hi eren.

Però, al meu entendre, el fenomen més important d'aquest moment, en l'aspecte al·ludit, és el turisme rural. Dins el terme de Moià hi ha com a mínim sis grans cases de pagès que s'han gastat més del que tenien per fer obres, a fi de complir les normes legals i aconseguir que els hostes s'hi trobin còmodes i ben aollits, tant si és per a menjar i dormir

com si és per a reunions familiars, casaments, etc. També hi ha petits apartaments per a gaudir de la natura i fer unes curtes o llargues vacances.

Jo he estat en totes aquestes cases, tant abans com després de la dita transformació, i cada una té la seva manera

peculiar de funcionament. Suposo que puc dir els seus noms: Vila-rasa, Pedrissa, Casamitjana, el Soler de Terrades, Magadins Vell i Magadins Nou.

Els temps van canviant i cal adaptar-se a les noves circumstàncies.

Joan ROCA

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraïem del butlletí núm. 170 (gener 2011).

Diumenge dia 2 de gener a les sis de la tarda, «Segona trobada nadalenca», amb cantada de nades, recitació de poesies, etc., amb presència de mainada, jovent i convidats d'altres pobles.

Diumenge dia 9 del mateix mes i a la mateixa hora, ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Diumenge dia 16, també a les sis, actuació de la Coral V9, de Viladomiu Nou (Gironella).

Diumenge dia 23, també a les sis, novament ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Dimarts dia 25, excursió a Alcover (Alt Camp), amb visita a la fàbrica de cervesa Rosita i dinar de calçotada.

Diumenge dia 30, a les sis de la tarda, escenificació de *Una taverna vora el mar*, de Jaume Costa, a càrrec de l'Esplai de Navarcles.

També s'informa de les actuacions dels Cantaires de l'Esplai durant l'any 2010: a Artés, a Balsareny, a Caldes de Montbui, a Cervelló, a Igualada, a Moià (dues actuacions a l'Esplai i dues a l'església parroquial), a Navarcles, a Sabadell, a Sallent, a Santpedor (dues actuacions), a Sant Feliu de Codines i a Sant Llorenç Savall.

Finalment, s'anuncia l'inici, pel febrer, de cursos d'informàtica.

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25 AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78 CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4
 	

UNA LLÀNTIA DE PLATA

Corria l'any 1947 quan vaig quedar-me sense cap objecte de plata o argent. El Moianès, com les altres comarques catalanes, volia oferir a la Mare de Déu de Montserrat una llàntia votiva per celebrar l'entronització de la patrona de Catalunya.

Eren temps difícils per a la nostra pàtria. La guerra civil s'havia acabat feia anys però el nostre poble en sofria encara les conseqüències. Els diners escassejaven, Europa ens havia aïllat i els recursos econòmics eren minsos. El poble volia col·laborar a realitzar la llàntia i, com que seria de plata, tothom removia calaixeres i joiers buscant objectes d'aquest metall.

Recordo que la meva mare va dir-me si em doldria donar per a l'ofrena els meus coberts de plata de la primera comunió. Jo m'estimava aquella cullera, amb la qual mai no havia menjat escudella, i estimava la forquilla que mai no havia servit, i el gabinet amb les meves inicials gravades, que es trobaven dins un estoig sense estrenar. A més, tenia cadenes, arracades i braçalets, que va venir a recollir a casa l'inoblidable amic Joan Estavanell, que tantes històries del nostre poble m'havia explicat.

I els orfegres amb l'argent del Moianès van fer una filigrana de llàntia, una de les més boniques que pengen en el monestir de Montserrat. Va estar exposada al Casal.

El dia 27 d'abril de 1947 va celebrar-se l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat. Trenta bisbes foren presents a la cerimònia i més de cent mil persones pujaren a la muntanya per honorar la nostra patrona; una demostració de fe d'un poble que havia viscut uns anys de guerra fratricida, unes dècades de postguerra de penúries i que tenia en la Mare de Déu de Montserrat el far que il·luminava els catalans. Ella era el recer i

l'empara per tantes hores d'angoixa i de penes que el nostre país havia sofert. Fou i és l'orgull dels catalans, el refugi de la llengua catalana sovint perseguida i menyspreada.

Cada vegada que vaig a Montserrat miro la llàntia, perquè allà hi ha fosos els meus coberts de la primera comunió, i joies de plata que amb plaer vaig donar, i, per tant, aquella llàntia la sento un xic meva, com deuen sentir-la seva els habitants del Moianès que generosament van donar el seu argent.

No vaig assistir a la cerimònia, perquè eren temps difícils. No hi havia cotxes, ni televisió. Només la ràdio i els diaris ens feren partícips del gran esdeveniment en el qual tot Catalunya va estar pendent de la Verge Bruna, de rostre serè, que des del tron de Montserrat vetllava per tots els catalans.

Han passat anys i crec que molts joves ignoren que la llàntia votiva del Moianès, costejada pels habitants d'aquesta comarca, es troba a l'església del monestir, entrant a mà dreta i prop del meravellós quadre de Montserrat Gudiol que representa sant Benet. Allà hi ha els meus coberts sense estrenar i tot el que tenia de plata. La meva mare va contribuir-hi amb monedes d'argent i cada persona del Moianès amb el que tenia; amb la generositat de la nostra comarca i de totes les altres vam honorar la nostra patrona, «Rosa d'Abril» i «Morena de la Serra», tal com ens va deixar dit Mn. Cinto Verdaguer. Que ella ens guï i acompanyi en aquest món tan inquietant que ens ha tocat de viure.

Agustina CANTÓ

NOTA DE LA REDACCIÓ: Per a més detalls sobre l'esdeveniment a què es refereix la nostra col·laboradora, vegeu el número monogràfic de LA TOSCA del maig de 1997.

EL MIRADOR I EL JARDÍ BOTÀNIC DE LA COSTA DE LA CREU

Passadesles festes nadalenques, dies entranyables per a moltes persones, hem anat a veure un home actiu. Com que volem que ens parli de la seva obra, hem pujat fins al mirador de la Creu, on el senyor Francesc Xavier Tantinà i Casas troba la felicitat i, des de fa molts anys, de tot aquest lloc privilegiat en té cura amb generositat i afecte. Tenir les portes del seu jardí sempre obertes és una actitud hospitalària. Trempat com sempre, ens ha explicat moltes coses.

En aquest món si et tanques no pots anar enlloc; des de petit sempre he estat pensant de crear coses i això m'ha donat una vida enorme. Ara fa poc vaig trobar un home gran, que és de Moià de tota la vida, i em va dir: «L'altre dia, per primera vegada vaig ser allà dalt.» Jo que li dic: «Si que has esperat! I què te n'ha semblat?» «Doncs que he quedat parat. Vaig anar-hi amb uns amics de fora i no sols van quedar parats ells, sinó que hi vaig quedar jo!»

Passa que encara hi ha molta gent de Moià que no ha pujat a veure-ho. Joestic content dels vaillets de divuit a vint-i-dos anys que hi saben; vénen cada tarda a la barraca que hi tinc, i hi juguen a cartes, estudien, parlen...; també, a l'estiu, vénen matrimonis a sopar-hi. Estic molt orgullós que tots ells en gaudeixin.

La primera idea de fer el mirador i de tenir això arreglat va ser del Sebastià Petitbò, quan era regidor de l'ajuntament. Llavors, l'alcalde, Josep Montràs, ens va demanar que primerament féssim la separació del que va comprar l'ajuntament, que és al costat de la Creu, i, per fer-ho, hi vaig posar dotze pilons —com els «dotze apòstols» que hi havia a la Moretona— per fer la delimitació dels veïns. Aquests pilons de carretera ens els va donar la Diputació. Es va fer una pri-

mera fase del mirador que va arribar fins a la font, llavors l'ajuntament va acabar el pressupost i jo els vaig proposar que, si em pagaven el ciment, ja ho aniria acabant. En aquells moments es donava el cas que, per a les obres de remodelació, treien moltes pedres del carrer de les Joies i de la plaça Major. Totes s'han aprofitat. L'ajuntament me les va anar pujant i amb aquestes pedres jo vaig anar fent tots els bancs que hi ha en el mirador. Algunes eren molt esmolades, jo les vaig anar treballant perquè no s'hi veiessin tant. També n'hi vaig posar de noves que ells em van donar.

La creu de la costa, quan feia poc que s'hi havia instal·lat, amb la família Pascual (parents de F.X. Tantinà)

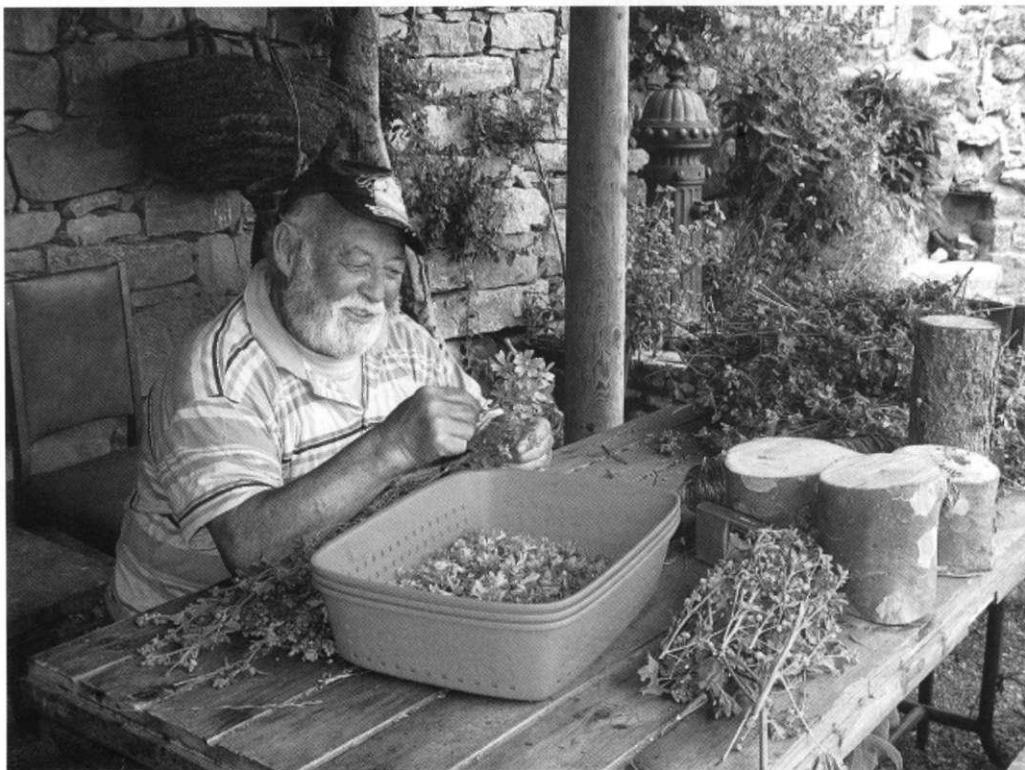
En la segona fase totes les rampes les va fer el fill del Bernat per encàrrec de l'ajuntament, ja que tota la línia vermella és propietat de la casa de la vila. Cada caminet d'aquests és dedicat a un poeta de Moià, que hi té el seu poema. L'arquitecte que ho va dissenyar tot va ser el Paco Moral. Jo volia que tot fos rústic, i ells, en un primer moment, volien fer un voladís de formigó que hauria costat molts diners, però llavors haurien hagut de tallar un parell de pins que sempre han estat els meus enamorats. Després ho vaig anar enjardinant i hi vaig posar mare-selva perquè lligués tota la terra que hi vàrem posar a sobre. La font és tota feta meva; vaig demanar una pedra grossa al Valentí Padrisa perquè tingués una taula gran, i els quadrats que fan de bancs són també de la plaça; eren al davant de «la Caixa» i servien per a privar el pas dels cotxes; els havia fet el Bartomeu Ubasart. Del davant de la rec-

toria en va sortir com un molí que el tinc aquí baix perquè tothom en gaudeixi. No sé si és una premsa d'olives o de vi.

Després de la segona fase s'ha mirat de comunicar-ho tot de tal manera que la gent es pugui passejar des del jardí botànic fins aquí dalt la Creu, tant per un costat com per l'altre.

Anys enrere, des de la urbanització de Montví tot això es volia edificar, però el pare no ho va voler, i jo tampoc. Llavors vaig pensar que això podria ser un futur parc amb un mirador fantàstic, i amb l'al·licient de tenir-hi totes les plantes autòctones del Moianès. La idea d'herbari jo ja l'havia començada a baix a casa, però em va semblar que aquí en podria gaudir tothom, i és una de les coses de les quals em sento més orgullós. Vaig al bosc, miro quina planta nova trobo, l'agafo i procuro d'adaptar-la aquí. N'hi ha que no m'han viscut i d'altres que m'han anat bé. Tot això t'ensenya. Ara hi tinc entre 180 i 200

El senyor Tantiñà remenant herbes al mirador de la Creu

espècies. Juntament amb la Teresa Terrí-cabras vam decidir de plantar-hi molt barballó, perquè la canalla en pugui tenir per als Reis. Ja fa set anys que els infants vénen a collir-ne. S'ha de vigilar, perquè si el barballó el regues molt, el mates. És una espècie que no beu gaire aigua. Ara, amb l'ajuda del Jaume Font, el Paco Guerra i altres amics, en tallem i llavors els alumnes fan les atxes. Jo els explico com es poden les plantes, com es fa un esqueix, com plantem les llavors, com es poda un arbre... Els col·legis, tant l'un com l'altre, sempre m'han recolzat i se m'han portat meravellosament. Ara ja hi compten.

L'any passat vam col·locar quaranta nius per a les mallerengues. De mica en mica aquest herbari ha anat prenent cos, jo he conegut molts llocs on neix molta farigola, molt barballó, molts lliris de neu. Amb el meu amic Carles Illa hem fet unes fitxes on està tot retratat i catalogat. Hi ha plantes que volen humitat i ombra, que l'aconsegueixo amb els arbres del mirador; i d'altres que han de viure en ple sol. Aquí a Moià tenim l'herba de Sant Joan, que va molt bé per a l'estrès. La major part de l'essència de la planta és a dalt la flor i a la grana que fa. De llibres de plantes en tinc un fotimer. En les plantes hi tinc fe, però s'ha d'anar amb compte. Pensa que si ara baixem a baix i et menges quatre mongetes d'una planta que hi tinc, te'n vas de cop a l'altre barri. Ara, és un fet indiscutible que, segons quines herbes, et poden ajudar. Una cosa tan vulgar com els pixallits va molt bé per a la pròstata dels homes.

Juntament amb Francesc Vinas, el meu besavi va ser un dels fundadors del Patronat de la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter. El besavi era dels principals teixidors de flas-sades de Moià, de Cal Riera. Jo, de Riera, no en tinc res. Això ve de la fàbrica. Al meu pare li varen començar a dir «el Riereta», perquè era el petit. Jo fa vuit anys que sóc del Patronat en representació del Fanal, entitat ecologista moianesa de la qual ja fa molts anys que sóc soci.

A part del Patronat i del Fanal, entitats de casa nostra que ja vetllen per la natura, a mi m'agradaria que a Moià hi hagués un grup de gent voluntària que es cuidés de les plantes i dels arbres. Per exemple: aquí al mirador ja fa uns quants anys que hi puja el senyor Antonio. Ell s'està a la Residència de Moià i, com que hi puja a passejar, es va oferir per a regar i escombrar. Això ens ha permès de salvar les plantes més d'un estiu. Sense la seva petita ajuda tot hauria quedat salvatge. Jo em vaig fent gran i ja no puc fer el que feia. Amb la inestimable ajuda d'aquest senyor, això s'ha anat mantenint.

Des del mirador hem ensopegat una tarda sense núvols; ja diuen que de gener n'hi ha algun de bo, que de febrer, cap. Hem pogut albirar, cap a ponent, Montserrat i Sant Llorenç del Munt i, a llevant, la «muntanya d'ametistes», o sigui el Montseny. Ja per acabar, agraïm la feina feta per en Francesc Xavier i li desitgem que pugui continuar tenint cura d'aquest bonic i curiós indret durant molts anys.

Joan RIERA

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

DP. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.995
TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA
Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

LA CURSA

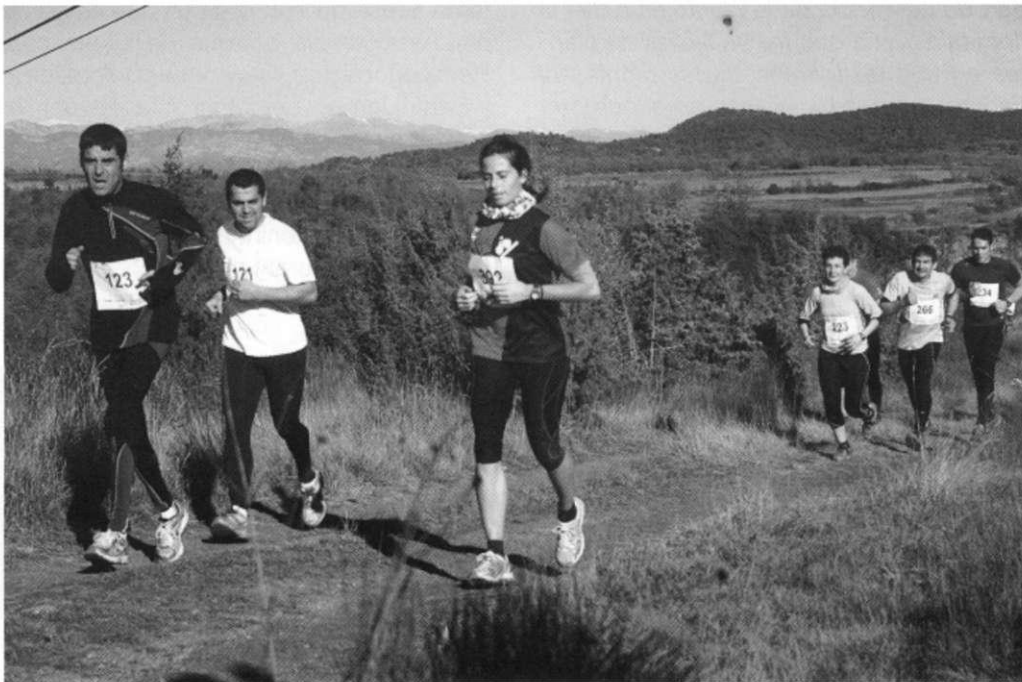
«DOS TURONS»

I diumenge 16 de gener d'enguany es va fer la novena edició de la cursa atlètica popular que anomenem dels Dos Turons. El matí es presentava clar i net de núvols, de manera que, amb força fred i un xic de sol, a les nou del matí es va donar la sortida a la primera cursa del dia, l'anomenada «canicròs», que enguany arribava a la vuitena edició i que era puntuable per a la lliga estatal.

El recorregut va ser el mateix de les set edicions anteriors, a saber: sortida de la plaça Sant Sebastià, carrer de Sant Sebastià, carrer de la Mànega, camí ral d'Oló, fins a sota la Caseta d'en Fermí, per anar un tros pel camí del Solà de la

Vila i Circuit Verd i pujar fins a la bassa de Coromines; d'allà anar cap al castell de Clara i tornar cap a la bassa de Coromines per un corriol, i seguir en direcció al pla de Maria pel camí ral d'Oló; d'allà cap al pla del Llop, per seguir cap a Pedrissa i, per un corriol que passa per davant de Caselles, arribar al torrent-claveguera que baixa de la urbanització de Montví i, passat aquest, emprendre la pujada a la costa de la Creu per la banda del darrere; arribats a la creu, baixar les escales i, acabades aquestes, girar a la dreta pel costat de la font del jardí botànic de Can Tantinà i baixar per la banda de ponent cap a trobar els camps del Gai i d'allà baixar pel carrer de Santiago

Instantània de la cursa Dos Turons

Rusinol i girar cap al carrer alt de Sant Pere i al seu final pujar per un corriol que fa arribar fins als dipòsits d'aigua de Moià i d'allà sortir a l'avinguda de Lluís Companys i, ja sempre baixant, arribar per l'avinguda de l'Escola Pia a la plaça de Sant Sebastià. Tot plegat, uns 10 km, corrent en companyia d'un gos. El guanyador de la general masculina d'aquesta cursa fou Herminio Clemente, amb la gossa Bokken i amb un temps de 40,41 minuts. El segon fou Oriol Valverde, amb el gos Maïa, i el tercer fou Javier Martínez, amb el gos Kiro. En la general femenina la primera fou Fàtima Canales, amb el gos Brus i amb un temps de 48,06 minuts. La segona fou Daniele Antronaco, amb la gossa Nala, i la tercera fou Beatriz Moreno, amb el gos Peter.

A dos quarts de deu es va donar la sortida a la segona edició de la cursa de Marxa Nòrdica, que havia de fer el mateix recorregut de la cursa anterior. El primer d'arribar de la categoria general masculina fou Antonio Vazquez, amb un temps d'1 hora, 9 minuts, 1 segon; el segon fou Robert Codina, i el tercer, Miguel Pareja. En la categoria femenina la guanyadora fou Anna Perarnau, amb un temps d'1 hora, 23 minuts, 50 segons; la segona fou Eva Fontecha, i la tercera fou Sílvia Colomé.

A les deu tocadetes es va donar la sortida de la novena edició de la cursa atlètica de mitja muntanya, la que compta amb més participants, prop de quatre-cents. El recorregut és un xic diferent de les altres dues curses, ja que per a donar-hi una mica més d'al·licient s'ha allargat la distància i aquesta arriba a 11,700 km. Els tres primers de la classificació general masculina foren: primer, Jordi Alsina, amb un temps de 44,41 minuts; segon, Josep Vihas, i tercer, Javi Delgado. En la categoria femenina foren: primera, Ragna Debats, amb un temps de 58,30 minuts; segona, Montse Martínez, i tercera, Lola Brusau. El trofeu especial Loreto el varen guanyar Jordi Alsina i Montse Martínez;

aquest trofeu es dona als dos primers corredors de la cursa Dos Turons, masculí i femení, que passen pel castell de Sant Andreu.

Tot seguit de la cursa clàssica Dos Turons es va donar la sortida a la cursa de promoció, dedicada a la gent més jove que té ganes de córrer i iniciar-se en aquest esport. El primer d'arribar en la categoria masculina fou Pau Martínez, amb un temps de 19,34 minuts; el segon fou Jan Moral, i el tercer, Sergi Tantinyà. En la categoria femenina la primera fou Clara Gaja, amb un temps de 21,34 minuts, i la segona, Rut Monsech. La cursa de promoció tenia un recorregut més curt; en total, uns 4 km.

En resum, una matinal esportiva ben reeixida. En acabar, tots els participants varen rebre una bossa obsequi amb propaganda de Moià i mig quilo de cigrons amb la recepta per a coure'ls, com també altres productes alimentaris. En arribar, tots pogueren tastar coca i xocolata ben calenta, begudes i, el qui va voler, pogué beure brou ben calent i saborós.

Tot plegat, doncs, una festa que ja té nou anys i que esperem en pugui complir molts més, amb Pajuda de tots els voluntaris, que cada any són més i més eficients, als quals agraïm la seva ajuda, com també l'agraïm a la policia local, que va fer una feina molt bona desviant el trànsit i vetllant perquè ningú no prengués mal. Gràcies també a l'ajuntament, a la brigada d'obres i serveis i als col·laboradors que ens donen o deixen material; sense tot aquest munt de gent no podríem pas fer la cursa dels Dos Turons. Una cosa és organitzar i una altra que la gent hi col·labori. Com a organitzadors ens sorprèn que una cursa que va començar com una mena de repte vagi agafant volada i sigui coneguda en els ambients atlètics com una cursa dura però molt maca.

Núria i Sebastià PADRISA

REFLEXIONS DE GÈNER

I campanar han tocat les set del matí. Com cada dia, obro els finestrons per veure quin temps farà. Doncs sí, farà bon dia. Encara és fosc: només una ratlla lluminosa dibuixa l'horitzó, i el blau marí del cel fa ressaltar més l'estrella tan brillant que admiro cada matinada. Ni un pensament de núvol, ni una boirina.

Estava segura que faria bon dia, perquè ahir a la nit hi havia una lluna tan clara i tan lluent que quasi no semblava de debò. Fa una colla de dies que tenim bon temps, encara que el sol de gènere no escalfa gaire i encara que de tant en tant el dia s'aixeca boirós. Però, més tard, quan la boira s'ha esbandit, torna la magnífica claror del cel clar.

Miro al meu voltant i penso que ja seria hora de desfer els angelets de Nadal que tanta companyia m'han fet aquests dies. Però no trobo mai el moment. I és que m'agrada veure'ls, m'agrada mirar-los, i, quan decideixi posar-los dins la capsa per esperar un altre Nadal, els trobaré a faltar.

Quan en vaig veure dos damunt la taula embolicats amb una bossa de bombons, ja se'm van fer simpàtics. Després en vaig trobar un altre, el tercer, que no tenia amo, ni ales, ni estrella. El vaig adoptar i, tots tres, l'un al costat de l'altre, semblen volar, penjats en un prestatge de la llibreria. I és que són molt escaients.

Fets de roba, com les nines antigues, són pèl-rojos i tenen una qualitat molt important: tots tres riuen... No és un somriure, solament. Més aviat és una rialla d'àngel, però d'àngel trapella. Una rialla encomanadissa. Quan els toca el sol, els vestidets i les estrelles lluen a desdir. Sempre penso que amb una mica de traça podria fer unes ales a l'angelet que no en té, i també posar-li una estrella. Però, com que veig que no ha perdut la rialla, no trobo mai el moment.

Sí, ja ha passat Nadal. S'han acabat els torrons i anem pujant el mes de gènere buscant el tortell de Sant Antoni, i molt aviat veurem el Carnaval, i tot seguit els bunyols de Quaresma, i un xic més enllà la mona de Pasqua...

I el temps passa tan de pressa que, si t'atures un moment a pensar, et ve mareig, com si et passés davant els ulls un paisatge massa ràpidament perquè el cotxe duu massa velocitat... I no pots parar el cotxe ni baixar en marxa, és clar. A vegades sembla un malson, aquest fugir del temps...

Miro el calendari: 20 de gener. Aquest any tinc cada dia un pensament de l'escriptor brasiler Paulo Coelho. El d'avui és bonic: «L'amor ens dona forces per a fer feines impossibles.» Penso que és ben veritat. L'amor, en totes les seves varietats, és la força poderosa que fa moure el món. Això ja ho hem llegit moltes vegades. Des de l'experiència de molts anys, puc assegurar que és ben cert.

Avui, doncs, és la Festa Major d'Hivern de Moià. Fa molts anys, vaig anar a escoltar el sermó de la funció de tarda a la parròquia. Era un predicador molt anomenat, perquè, fent honor a la festa del dia, tot era de primera. L'església era plena a vessar, i el sermó no s'acabava mai. Jo estrenava sabates. Eren molt boniques, però m'estrenyien una mica. Els meus peus van quedar glaçats i, en acabar la funció, no vaig poder caminar de cap manera, com si les meves extremitats no existissin. Amb ajuda vaig arribar fins a casa buscant un recipient amb aigua calenta. Les sabates van quedar a l'armari, les vaig ben avorrir. I, quan vaig voler tornar-me-les a posar, els peus ja m'havien crescut massa.

Avui no hi haurà funció de tarda ni predicador d'anomenada. Els temps han canviat. Només l'ofici cantat al matí. Tornarem a veure el Ball del Ciri i els Garrofins i, sobretot, el Pollo Matapuques. Però a tot arreu hi haurà poca animació, perquè a Barcelona les botigues són obertes i, aquest any, amb quatre dies de festa i aquest temps tan bonic, tothom s'arribarà fins a Blanes o l'Escala a veure el mar i de passada donar una ullada a l'apartament d'estiu.

Aquesta bonança que tenim durant alguns dies el mes de gener i que a vegades s'allarga fins a començament de febrer, a la costa l'anomenen «les minves (o calmes) de gener». Durant un moment, i amb el poder del pensament que molt sovint em transporta fàcilment a un altre lloc, veig el mar de la Farella de Llançà, tranquil com un llac. Ni un sospir d'aire que mogui una petita onada. El cel blau, puríssim, amb aquella claror tan esplèndida de l'Empordà. Les roques, un xic descarnades, perquè el mar baixa, durant les minves. Sento l'olor del mar i el bleix suauíssim de l'aigua que arriba a la platja. Recordo aquell poema de Joan Maragall que se'n diu precisament «Les minves del gener»:

*Com al mig de l'hivern la primavera
aixís el cel avui, i el sol i l'aire,
obre de bat a bat balcons i portes [...].
[...] Fins a cada moment sembla
que han d'esclatar en verdor les
branques nues [...].*

*Som al mig de l'hivern: ahir glaçava,
demà les neus blanquejaren la serra.
La primavera és lluny de temps endintre,
però un dia com avui n'és la promesa.
[...]*

Després buscaré el llibre per llegir senser aquest poema i altres de tan bonics que van acompanyar-me durant la meva joventut. Serà un petit homenatge al meu estimat poeta, aquest any que commemorem el centcinquantè aniversari del seu naixement i el centenari de la seva mort.

Bé, doncs, comencem el dia amb la promesa d'un jorn assolellat, amb la rialla dels tres angelets pèl-rojos i amb el bonic pensament de Paulo Coelho. També amb el curt viatge imaginari al mar de Llançà i amb el poema de Joan Maragall. Ara posaré música ben baixet per no amoïnar ningú. Sonarà en el silenci del matí un concert de violí de Telemann. Bon dia i bona festa major.

M. Teresa CALVET

BIBLIOTECA DE MOIÀ

Estadística de l'any 2010

Ens plau informar-vos que, al llarg de l'any 2010, la Biblioteca de Moià ha fet 189 nous carnets de préstec, els quals, sumats als existents, fan que la xifra ja superi els 4.000.

Durant l'any 2010 van passar per la biblioteca 28.146 persones. Aproximadament la meitat van utilitzar el servei de préstec, enduent-se'n a casa un total de 45.394 documents.

Un total de 6.538 persones aprofitar el servei d'internet, i 2.515 més es van connectar a internet via Wi-Fi amb el seu portàtil.

Al llarg de l'any vam tenir 85 activitats i 289 dies de servei.

Mitjanes del 2010: 97 visitants per dia; uns 50 usuaris de servei de préstec per dia; 23 usuaris d'internet per dia; 9 usuaris Wi-Fi per dia; 157 documents prestats per dia.

Canvis

A partir de l'1 de gener del 2011 hi ha hagut algun canvi en el servei de préstec de la xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona. Ara us podeu endur en préstec: 15 documents suport paper (llibres o revistes), 15 audiovisuals (6 DVD's

i 9 CD's). Tot el material el podeu tenir durant 30 dies.

Activitats de gener

Durant el mes de gener hem continuat les converses en anglès i francès. Us convidem a participar-hi. Informeu-vos en a la biblioteca.

Hem tingut un parell de sessions de contes per a infants: un conte-fòrum sobre els jocs i les joguines a càrrec d'Àngels Serentill i una sessió extra de contes amb motiu de la Festa Major d'Hivern a càrrec de Rosa Fité.

Com a cloenda dels actes de commemoració del setanta-cinquè aniversari de la biblioteca, el dissabte 29 de gener vam acollir la presentació del núm. 43 de la revista *Modilianum*, un monogràfic sobre el parc i la biblioteca, amb articles de Ramon Tarter, Xavier Serrano i Elvira Permanyer. Des d'aquí us en recomanem la lectura.

Finalment, el dilluns 31 de gener, dins les tertúlies del Club de Lectura, vam conversar sobre la novel·la *Allò que vaig estimar*, de Siri Hustvedt. Si voleu participar en les pròximes tertúlies només us cal passar a recollir el llibre proposat.

Aspecte del conte-fòrum

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

I capdamunt de la cinglera de l'orgull, la virtut no hi arriba mai.

Desconfia dels nous rics i dels vells captaires.

La senzillesa fa ajupir el cel.

L'heroisme es troba en la paciència d'un instant.

El qui es pensa que solament té qualitats és més desgraciat que el qui es creu que solament té defectes.

No tallis la cua d'un ruc davant de tothom: els uns diran que l'has deixada curta, i els altres, massa llarga.

Si parles del que et dóna el gust i la gana, hauràs de sentir el que no voldries haver d'escoltar.

No diguis els secrets als amics ni el teu nom als enemics.

Escolta molt, però no t'ho empassis tot, que t'escanyussaries.

La nit està embarassada del demà, però mai no sabem què donarà a llum.

Els primers cabells blancs diuen: hem vingut per quedar-nos i augmentar la colla.

Tothom vol envellir, però a ningú no agrada que li diguin vell.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», març 2009)

CAMPANADES

Els genocidis de la història

Creure que els camps d'extermini nazis van ser un fet únic i singular vol dir no saber història o no voler saber-ne. Molts cops s'ha intentat d'exterminar tota una raça per la sola culpa d'existir. L'inventari dels genocidis comesos per la humanitat al llarg del temps és espantós.

Ara penso en els prop de nou milions d'éssers humans que van morir de fam, desesperació i suïcidis en les «purgues» i deportacions ordenades per Stalin als «gulags» de Sibèria. Com a l'Àfrica, comunitats que convisqueren durant molts anys, de cop, una de les dues ètnies es llançà a exterminar l'altra. Recordem la de Ruanda, on foren assassinats a les esglésies on es refugiaven.

Es pot dir que no hi ha cap època que pugui presumir d'estar exempta de matances.

Quina mena d'éssers som els homes?

Steiner és un savi que escriu bé i que sap fer-se entendre. Són seves les

següents preguntes: «Com és possible que alguns oficials dels camps d'extermini nazis, als vespres, escoltessin Schubert i l'endemà fessin encendre de nou les cambres de gas? Com és possible que la sensibilitat més refinada d'una persona convisqui amb l'horror que és capaç de cometre i no l'elimini?»

No cal arribar a aquests extrems històrics d'Auschwitz per a sospitar que el sentiment tribal d'odi i la crida a la guerra ocupen en el cervell de l'home un espai més dilatat que no pas el sentit racional i ètic. Sovint l'agressivitat de l'home no es manifesta obertament i en trobem succeïdants, com avui, potser, l'esport. Ho diu Steiner.

Acabo amb el títol: «Quina mena d'éssers som els homes?» Massa que ho sabem.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

FESTA MAJOR D'HIVERN

esumim, en aquestes pàgines, els actes que giren entorn de la Festa Major d'Hivern de Moià.

Oportunament va ser repartit per les cases del poble el programa d'actes, que contenia, a més del programa pròpiament dit, una «Salutació» de Josep Martínez, regidor de Festes i Tradicions, l'article «Cavalls amb nom», de M. Àngels Morera i Barniol, un escrit del banderer d'enguany, Joan Maria Navarro i Clara, la llista de socis dels Tres Tombs, el treball «Hereus i pubilles en la Catalunya rural», de Ramon Tarter i Fonts, la llista dels administradors sortints (Josep Clusella i Carbonés, Jordi Homs i Padrisa, Montserrat Renom i Arisa) i entrants (M. Àngels Morera i Barniol, Abel Fontanet i Braut, M. Lluïsa Fonts i Canellas), com també la dels banderers dels últims vint-

i-set anys, la llista dels col·laboradors i molts anuncis de publicitat.

El diumenge dia 16 de gener a dos quarts de deu del matí va sortir de la plaça de Sant Sebastià la IX Cursa «DosTurons», el VIII Canicròs i la II Marxa Nòrdica (un altre article en aquest mateix número de LATOSCA ho explica detalladament). A la una del migdia, a la plaça Major, es ballaren les danses tradicionals de Moià (Ball del Ciri, Ball de Gitanes, Garrofins i Veguers de Sant Joan Evangelista), amb acompanyament de la Cobla Sabadell.

El dilluns dia 17 del mateix mes, a les onze del matí, s'oficiava a l'església parroquial la missa solemne en honor de sant Antoni Abat, patró de traginers i cansaladers.

El dimecres dia 19, a les set del vespre, sortien de Can Carner els Garrofins,

El Ball del Ciri (16 gener)

Final del Ball de Gitanes, amb el Pollo al mig (16 gener)

El Contrapàs (30 gener)

Dos aspectos de la cavalcada dels Tres Tombs (30 gener)

Més aspectes de la cavalcada dels Tres Tombs (30 gener)

acompanyats del Pollo i els teiers, a fer la tradicional ballada de Sant Sebastià pels carrers de la vila.

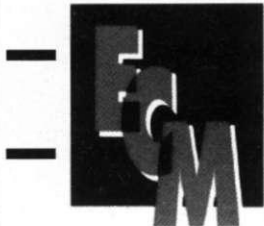
El dijous dia 20, festa de Sant Sebastià, patró de la vila de Moià, a les dotze del migdia es va oficiar a la parròquia una missa solemne concelebrada, presidida pel senyor rector, Mn. Francesc Xavier Arumí i Sala, amb l'assistència de la corporació municipal. Enguany, en canvi, no hi assistí el cos de policia. A l'ofertori els Garrofins presentaren ofrenes i ballaren llur dansa, acompanyats dels Grallers de Moià. En sortint de missa, els Garrofins anaren a fer una ballada a l'Hospital-Residència.

El dissabte dia 22, a les nou del vespre, els administradors de Sant Antoni d'enguany i els banderers d'anys anteriors, acompanyats dels Grallers de Moià, van fer el trasllat de la bandera a la casa del banderer d'enguany.

El dissabte següent, dia 29, a partir de les cinc de la tarda, els Grallers van anar a casa de cada un dels administradors de Sant Antoni per oferir-los una petita serenata bo i anunciant-los la festa dels Tres Tombs de l'endemà. Simultàniament tenia

lloc a la plaça Major una ballada de *country*, molt animada. A partir de les set del vespre, a la mateixa plaça, es va fer la tradicional botifarrada.

El diumenge dia 30 de gener a dos quarts de deu del matí, als terrenys de davant el pavelló municipal, començà la concentració dels participants en la cavalcada dels Tres Tombs. A les onze inicià el seu recorregut la comitiva, encapçalada pel grup de Grallers i el Pollo, el banderer i els administradors, seguits de nombroses carrosses, carros i traginers, tractors, genets a cavall, etc. Tots passaren tres vegades davant el temple parroquial per rebre la benedicció dels sacerdots. El llarg i nodrit recorregut, fet enmig d'una temperatura molt baixa (si bé sense pluja) i observat per nombrós públic, acabà, com de costum, a la plaça de l'Hospital. A remarcar que, en el moment de l'arribada de banderer i administradors a la plaça Major per rebre la benedicció del tercer tomb, s'interpretà el ball del Contrapès Curt de Moià, dansa cerimonial que per tradició s'associa als traginers i a llur patró sant Antoni.

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

CAL CRISTO, UN ESPAI SINGULAR: HISTÒRIA DEL PARC I DE LA BIBLIOTECA

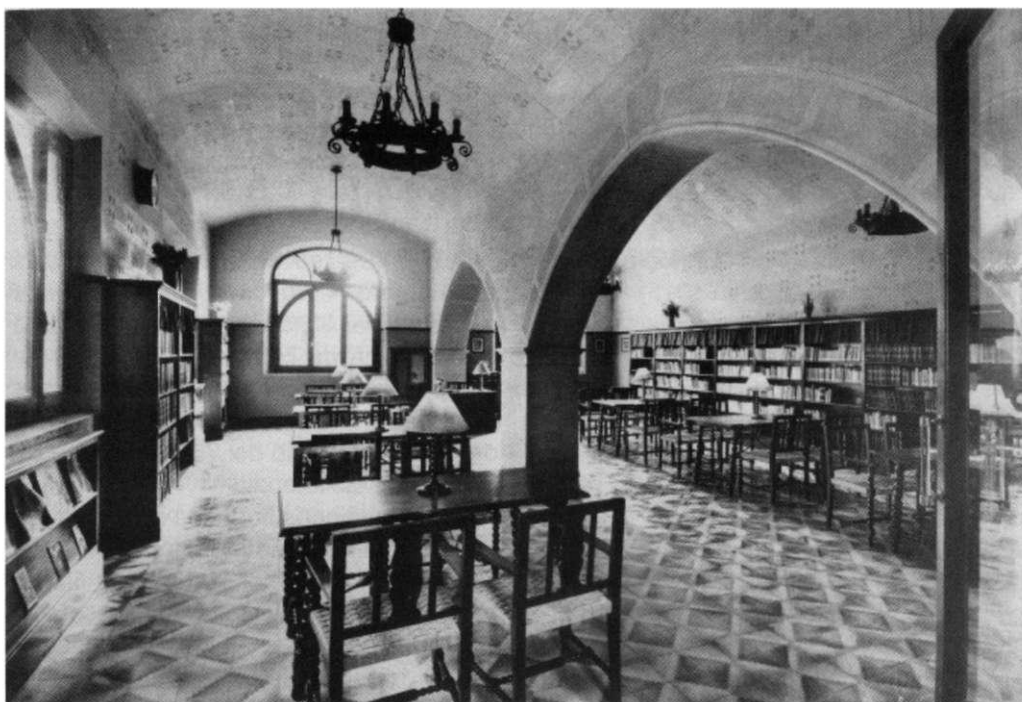
Josep Coma i Passareu (Moià, 1831 - Gràcia, Barcelona, 1915) va ser un dels principals industrials tèxtils moianesos de la segona meitat del segle XIX. A ell es deu la conducció a Moià de l'aigua de la font de Passareu i l'embelliment de la seva casa nadiua, cal Cristo, amb un gran jardí vuitcentista. Mort sense descendència, la casa i el jardí passaren a l'Escola Pia, que ho vengué l'any 1934 a l'Associació Pro-Monument a Francesc Vihas —el tenor havia mort l'any anterior— i, després de la guerra, es convertí en propietat municipal. Des de 1935 la casa de Cal Cristo és la seu de la Biblioteca de Moià.

Aquest és l'escenari dels tres articles del número 43 de *Modilianum: revista d'estudis del Moianès* que es presentà a la Biblioteca de Moià el dissabte 29 de gener a les set del vespre dins els actes de la Festa Major d'Hivern i com a cloenda de la celebració del 75è aniversari de la mateixa biblioteca.

Després d'unes paraules de benvinguda de la bibliotecària Montserrat Serra, hi intervingué en primer lloc Jaume Clara, en nom de l'entitat editora, l'Associació Cultural Modilianum. Posà en relleu el fet que el darrer número de la revista és un número monogràfic fet per investigadors de l'associació i col·laboradors de la

Estanyol i casa de Cal Cristo, poc després de morir Josep Coma en 1915
(fot. desconegut; col·lecció M. Alsina)

Sala de lectura de la biblioteca acabada d'inaugurar, l'any 1935 (fot. Brangulí; col·lecció A.M. Molera)

comarca i subratllà alguns aspectes de cada un dels articles, abans de deixar pas perquè cada un dels autors expliqués el contingut de les seves aportacions.

Ramon Tarter ha estudiat la figura de Josep Coma, amb les seves llums i ombres, qüestionant la visió que el presenta només com el gran benefactor de la vila i situant-lo més encertadament com un industrial de la seva època que vetllà sobretot pels seus interessos econòmics. L'actitud de Coma, Tarter l'explica en bona part per la seva situació familiar (matrimoni tardà poc afortunat i sense descendència) i exemplifica el contrast llums/ombres en tres vessants de la seva actuació. En la qüestió fabril, Coma controlà la indústria tèxtil moianesa durant anys donant feina a molts moianesos i moianeses, però sense incidir mai en la mecanització de la manufactura i acabant la vida amb les fàbriques arrendades a altres empresaris. Per altra part, gràcies a Coma es pogueren realitzar les obres de conducció de l'aigua de

la font de Passareu fins a la vila, però no ho féu de manera desinteressada sinó sobretot per necessitats de la seva fàbrica i, a més, fou objecte d'un procés judicial per la propietat de les aigües per part dels amos del Molí d'en Pujol i els molins de Castellnou, plet que no conclogué fins al cap de quaranta anys amb la compra de tots els drets per part de l'ajuntament moianès. Finalment, gràcies a Josep Coma disposem del parc actual, però el fet que sigui públic no es deu a la seva voluntat (a través d'un hereu de confiança l'heretà l'Escola Pia), sinó que s'obrí al públic en 1934 gràcies a les gestions de l'Associació Pro-Monument a Francesc Vihas i es municipalitzà després de la guerra, en comprar-lo l'ajuntament, obtenint bona part dels recursos a través de subscripció popular.

El segon article té com a autor el calderí Xavier Serrano, jardiner i paisatgista que treballa en el manteniment del parc de Moià. A partir d'un plànol manuscrit de Josep Coma que es troba a l'Arxiu Històric

de Moià —i que s'edita per primera vegada, en un full plegat—, Serrano realitza la reconstrucció de com era el jardí que es projectava (grups arboris, estanyol, gruta i cascada, casa dels cignes, glorietses, zones de vinya i d'horta, etc.), quina part es realitzà i quines són les pervivències i modificacions que ha sofert al llarg de la història. Amb el plànol i un bon nombre de fotografies del primer terç del segle passat, l'autor pot fer reviure de manera detallada l'origen d'un jardí privat de reminiscències romàntiques, estructurat en la seva part superior per l'eix casa-estanyol-cascada —amb presència d'arbres singulars com una sequoia, que demostren com Coma estava al dia de les modes i tendències dels jardins de l'època— i amb una part inferior destinada a zona d'horta i d'arbres fruiters. En l'article, Xavier Serrano descriu les diverses intervencions que, de manera més o menys encertada, s'han anat sobreposant sobre el disseny original. Acaba amb unes reflexions sobre les actuacions a realitzar. En aquest sentit, és de remarcar que la sensibilitat per conèixer els propòsits originals del creador del jardí de Cal Cristo és una manera molt raonable de poder enfocar les actuacions futures per tal

d'aconseguir el manteniment i bon desenvolupament del parc i també per poder aprofitar totes les seves possibilitats de promoció des del vessant cultural i històric. Com va dir el mateix autor en l'acte de presentació, el parc de Moià és segurament un dels pocs jardins vuitcentistes, per no dir l'únic, de què es disposa d'un croquis de l'època de la seva creació.

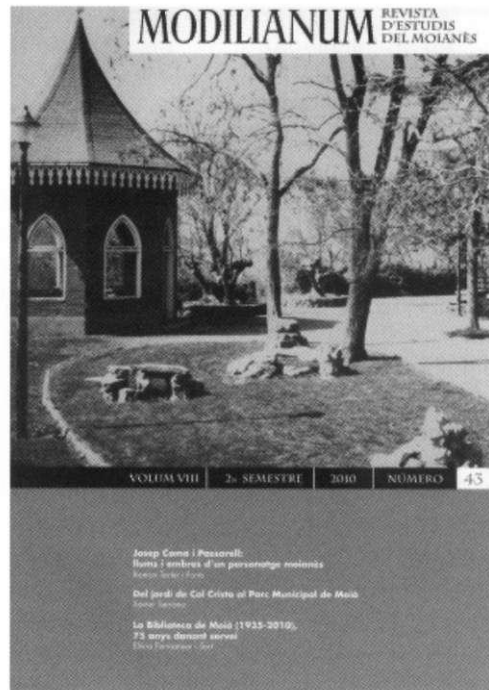
El número de *Modilianum* inclou en tercer lloc un article d'Elvira Permanyer en el qual s'estudien els setanta-cinc anys de servei de la Biblioteca de Moià. Fundada l'any 1935 dins la xarxa de biblioteques de la Caixa de Pensions, en un moment de gran embranzida cultural, fou possible la seva obertura en una població d'aleshores només 2.000 habitants gràcies a les gestions de Jacint Vilardell, gendre del tenor Vihas, davant de Francesc Moragas, el director de «la Caixa». La guerra civil i la llarga postguerra estroncaren l'impuls inicial, però el franquisme, malgrat les depuracions de personal i de llibres, no pogué evitar que la biblioteca es convertís en un nucli actiu d'activitat cultural. A fer front a les dificultats del nou règim hi ajudà el fet que la bibliotecària, Lourdes Solà i Carrió (que ho fou fins a la seva jubilació, en 1976), havia estat formada

Presidència de l'acte de presentació (fot. C. Illa)

en l'Escola de Bibliotecàries; allà, sota el mestratge de personalitats com Jordi Rubió, Carles Riba o Lluís Nicolau d'Olwer, adquirí un bon bagatge cultural i, sobretot, l'esperit noucentista de treballar per una societat millor. El documentat article d'Elvira Permanyer (ella mateixa, bibliotecària de Moià entre 1986 i 1991) estudia així mateix l'evolució dels equipaments i de les nombroses activitats dutes a terme. Cal tenir en compte que durant les dècades dels anys quaranta, cinquanta i també seixanta, fou, al costat de *La Tosca*, seu i impulsora de la major part d'activitats culturals que es realitzaven a Moià. L'article se centra en especial en el període que arriba fins a l'any 1997, en què la biblioteca passa a titularitat municipal. De l'època més recent es ressalten les obres d'ampliació realitzades en dues etapes.

L'acte de presentació de la revista conculgué amb unes paraules de la bibliotecària Montserrat Serra. A més d'agrair a tots els assistents, al personal, als col·laboradors i als nombrosos amics de la biblioteca el seu suport, presentà de manera sumària algunes estadístiques d'ús de l'equipament en els deu darrers anys (220.000 visites, 300.000 documents deixats en préstec, 4.000 carnets expedits) i féu sobresortir el treball en xarxa —amb les altres biblioteques del país, amb les diverses regidories de l'ajuntament, amb les entitats del poble...— com una eina indispensable del funcionament de la biblioteca. Pel que fa als espais disponibles, els considerà

Portada del darrer *Modilianum*

Portada del darrer *Modilianum*

adequats als estàndards de biblioteca pública; encara que, amb una tendència al creixement, també insinuà la conveniència de preveure espais futurs (com podria ser l'esyjai de Cal Comadran).

Cloqué l'acte l'alcalde, Josep Montràs —en un acte que definí com la darrera presentació d'una publicació de *Modilianum* que feia com a alcalde—, amb elogis als autors dels articles i agraïments per a tot el personal que possibilita que la biblioteca i el parc siguin espais apreciats pels moianesos.

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 13 de febrer es va fer la cinquanta-quatre caminada. A dos quarts de nou del matí vam sortir en diferents cotxes des de la plaça Catalunya o dels ànecs, de Moià, per anar a Santa Maria d'Oló, on a les nou sortirem des de la plaça de Sant Antoni M. Claret una bona colla de caminaires.

Primerament vam anar cap al carrer de Josep Saulí i tot seguit pujàrem per la Salada, en direcció a llevant, fins a passar pel costat de la casa del Joncar, que vam deixar a la nostra esquerra. Pujant una mica més, vam agafar un camí de terra que ens féu passar prop de Roselles i tot seguit prop de Capelles, cases semi-enrunades i deshabitades.

Bo i planejant vam continuar fins a trobar el terme amb la finca del Bosc, on giràrem a la dreta, en direcció sud-est.

Després pujàrem per un camí molt costerut que ens faria arribar al camí de l'Estany, davant per davant del trencant de la Rodoreda. Vam seguir pel camí de l'Estany, en direcció est, fins a passar pel costat de la granja de la Rodoreda, que deixàrem a la nostra dreta.

Un tros més amunt, en el lloc en què hi ha un pal de senyals, vam deixar el camí de l'Estany i prosseguírem pujant per un camí gairebé abandonat. Llavors giràrem a la dreta i seguírem pujant per corriols de vaques en direcció est. Poguérem gaudir de l'espectacle paisatgístic des d'aquella alçada i, seguint sempre cap a llevant, arribàrem a la capella rural de Sant Miquel d'Oló, antiga capella ara abandonada que es va ensorrant de mica en mica i és una llàstima; també és tancada la casa que hi ha al costat. Poca cosa hi podem fer, davant tanta deixadesa i tant abandó. Allà, escalats pel tímid sol hivernenc, vam esmor-

Ruïnes de la capella de Sant Miquel d'Oló

zar i ens varen fer la fotografia del grup, a més de narrar-nos una llegenda i explicar-nos una mica d'història del lloc.

Tot seguit vam emprendre el camí de tornada, refent un tros del que havíem fet per pujar fins a la capella i baixar seguint corriols fins a trobar el camí de l'Estany, que fressàrem un bon tros tot fent el recentment marcat camí de Sant Jaume en direcció a ponent.

Un cop passades les granges de la Rodoreda vam continuar pel camí de l'Estany fins a trobar la dreuera de la Creu d'en Jan a la nostra dreta. Baixant fort, arribàrem prop de la casa del Joncar, que ara deixàrem a la nostra dreta. Prosseguint, giràrem a la dreta per passar per davant la casa anomenada la

Deu, que vam deixar a la nostra dreta, i, seguint en direcció oest, anàrem a trobar l'antiga pujada de la Salada. Després vam passar pel davant del Brai d'Oió, curiosa formació geològica que ens mostra els plegaments de la muntanya.

Seguint per un corriol vam anar a sortir a la Salada i, baixant una mica, passàrem per damunt la palanca del camí de Sant Joan d'Oió. Tot vorejant els horts, vam pujar pel camí de la font del Roc, per arribar a la plaça de Sant Antoni M. Claret, lloc des d'on havíem començat la caminada. Allà mateix vam acomiadar-nos fins a la pròxima caminada, que ja veurem per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moia o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim dos apartats: revistes i diaris.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Moia o rodalia, hem vist:

—els números 5 (juliol-agost-setembre 2010, 32 pp.), 6 (octubre-novembre-desembre 2010, 32 pp.) i 7 (hivern 2011, 36 pp.) de *El Polvorí*, revista de l'Ateneu La Pólvara;

—el número 128 (IV trimestre 2010) de *Palestra*, portaveu de l'esport moianès, amb 16 pp. sobre activitats esportives;

—el número 77 (gener 2011) de *Guaiteu!*, full informatiu mensual de la comunitat dels Avets, amb 3 pàgines en format digital;

—el número 74 (gener 2011) de *Súper Sopa*, revista de l'escola Josep Orriols i Roca, amb 32 pp., número que commemora el trentè aniversari de la publicació

d'aquesta revista escolar: per molts anys!

Passant a les revistes de fora, hem vist:

—el número de novembre-desembre 2010 del *Butlletí Oficial del Bisbat de Vic*, que reproduïx (pp. 549-550), com a citació dins una homilia del bisbe, un poema nadalenc del prevere moianès Josep Ruaix i Vinyet;

—els números 1164 (gener 2011) i 1166 (febrer 2011) de *Cavall Fort*, que publica sengles articles de M. Àngels Petit i Mendizàbal, titulats respectivament «Beure a galet» i «Neandertal, el nostre cosí», a més de les habituals col·laboracions del dibuixant moianès Picanyol;

—el número del 6-2-2011 del *Full Diocesà de Vic-Solsona*, que publica l'article «Comunicació de Déu i opacitat del món», signat pel prevere moianès Carles Riera.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del

diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

— 11-1-2011: «Troben sa i estalvi un avi desaparegut a Moià». La «meteoimatge» és un paisatge de Moià, amb un camp gelat en primer terme, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa Casanova.

— 12-1-2011: «El Moianès i el Lluçanès participen en un projecte per a generar ocupació. La iniciativa, en la qual també participen Manlleu, les Preses i Olot, crearà una empresa d'inserció social». «Volem ser un referent al Moianès i que ens coneguin», breu entrevista a Gemma Doblas, responsable del restaurant Ca la Tona de l'Estany, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» és una vista del Pirineu des de l'Estany, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

— 13-1-2011 (*L'Enllaç dels Anoïencs*): «Picanyol, dibuixant de l'Ot el bruixot, visita el Saló de la Infància d'Igualada».

— 14-1-2011: «Moià adequa l'antiga nau de les Faixes per dotar el poble d'una sala polivalent. L'obra bàsica que s'ha fet fins ara tot just permet fer ús de l'edifici, però hi ha pendent una reforma més a fons per a quan hi hagi diners». «Chimo Bayo, a L'Onze de Moià».

— 14-1-2011 (*Ara*): «Sopar de sang i fetge. La Fura dels Baus convida 400 espectadors a la "Degustación de Titus Andrónicus", a Viladecans».

— 15-1-2011: en una estadística sobre l'evolució demogràfica d'una colla de municipis catalans durant els darrers cent anys, hi surten les següents dades referents a Moià: any 1910, 2.651 habitants; any 1920, 2.294 hab.; any 1930, 2.242 hab.; any 1940, 2.134 hab.; any 1950, 2.184 hab.; any 1960, 2.562 hab.; any 1970, 2.897 hab.; any 1981, 3.076 hab.; any 1991, 3.303 hab.; any 2000, 3.988; any 2005, 5.142 hab.; any 2010, 5.713 hab.; increment absolut, 3.062; increment relatiu, 115,5%.

— 15-1-2011 (*Avui*): «Scotto, jurat del Vihas. La 48a edició del concurs de cant s'inaugura avui amb 468 participants».

— 17-1-2011 (*La Vanguardia*): «Barcelona triunfa. Recital y pregon del 48º Concurso Francesc Vihas».

— 20-1-2011: «Navarcles i Calders munten una fontada conjunta». «Vull aconseguir que els nanos s'aficionin a jugar», breu entrevista a Ignasi Gil, entrenador de futbol d'alevins, de Calders, dins la secció «De casa».

— 21-1-2011: «Curses de muntanya: Dos podis a Font-romeu a càrrec del CE Moianès».

— 21-1-2011 (*La Vanguardia*): «La mezo catalana Anna Tobella, entre los finalistas del concurso Vihas».

— 22-1-2011: «Calders celebra avui Sant Vicenç amb la fira-mercat». «Atletisme: Calders acull demà el desè cros del Consell». «El Forn de la Calç de Calders tindrà nou artistes residents d'arreu del món aquest any. El centre que dirigeix Roser Oduber va rebre mig centenar de projectes, i els que han estat escollits aprofitaran l'art contemporani al públic».

— 23-1-2011: «Calders s'omple de gastronomia i cultura per celebrar Sant Vicenç».

— 23-1-2011 (*Ara*): «Tamara Wilson i Mario Chang, preruis Francesc Vihas».

— 24-1-2011: «Moià centra en el mobiliari i accessos les últimes millores al parc municipal. L'ajuntament considera que ja s'han executat les actuacions més urgents del pla de reforma d'aquest espai, però encara queden les més cares».

— 25-1-2011: «Protagonistes d'una experiència innovadora», reportatge de 3 pàgines sobre l'Institut Escola Ramon Calvet de Castellterçol.

— 25-1-2011 (*Ara*): «Bona collita de veus en el Concurs Vihas. Els quatre premiats del clàssic certamen es van lluir al Liceu davant un públic còmplice».

— 26-1-2011: «El CAP de Moià», carta signada per Ramon Pons.

— 28-1-2011: «Quim Vila, a La General de Berga».

— 28-1-2011 (*El 9 Nou*): «L'alcalde de Moià reconeix que amb la crisi de l'IBI va

estar a punt de plegar. Josep Montràs encara la recta final a l'ajuntament de Moià, on porta 28 anys com a alcalde. Josep A. Martínez, actual primer tinent d'alcalde, el rellevarà com a candidat de CiU».

—2-2-2011: «Roser Oduber, en tensió. L'artista calderina exposa *D-Ments* a l'Espai Volart de Barcelona, un itinerari pel conflicte entre matèria i forma». En la secció «L'enquesta» hi participa Vanesa Bacter, 29 anys, Moià.

—3-2-2011: «Dos navarclins, acusats d'atracar tres cops en un mes la benzineira de Calders». «Sallent, Artés, Avinyó i Calders beuran de la Sèquia després de 16 anys d'espera. El projecte de portada d'aigua als 4 pobles es va començar a gestar en 1995 i s'acabarà enguany». La «meteoimatge» és un paisatge lleument nevat, a Castellterçol, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—4-2-2011: «Mor Joan Casanovas, regidor des de feia setze anys de l'Ajuntament de Castellterçol».

—4-2-2011 (*El Faro de Vigo*): entrevista a Maribel Iglesias Baldonado, professora d'història que està catalogant l'obra Francisco Asorey, escultor de Cambados (Galícia), homenatjat en complir-se cinquanta anys de la seva mort. Entre les millors obres d'Asorey, esmenta el Crist de Moià.

—8-2-2011: «Els botiguers de Moià lliuren els regals de la darrera campanya». «Fomentar el gust per la lectura des de P3», reportatge de 3 pàgines sobre l'Escola Pia de Moià.

—9-2-2011: la «meteoimatge» és una panoràmica de la serra de Cabrera, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—11-2-2011: «El cantautor moianès Quico Palomar actuarà diumenge a El Vermell (Manresa)».

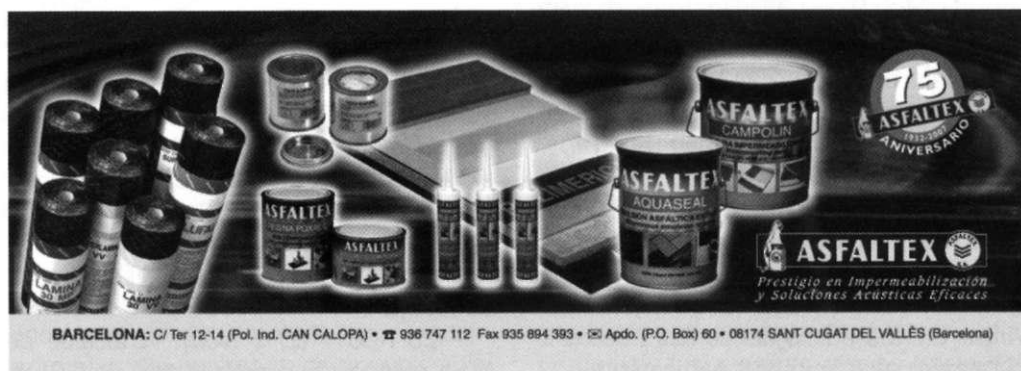
—12-2-2011: la «meteoimatge» són unes flors de neu en un bosc del Moianès, fotografia tramesa a la redacció per Marta Gallaguet Plans.

—14-2-2011: «Moià diu prou! i els partits d'esquerres obren la porta a una llista unitària. La plataforma manté converses amb MAP-ERC, PSC i ICV per crear una sola candidatura, a part de CiU». La «meteoimatge» és una vista del pantà de Camarasa, foto enviada a la redacció per Carles Illa.

—16-2-2011: la «meteoimatge» és una vista del Pirineu des de Sant Feliu Sasserra, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—17-2-2011: «Un forat al mig de Moià espera una subvenció. Les obres a la plaça del P. Sagrera fa tres mesos que estan aturades perquè el consistori no pot pagar. Els veïns asseguren que l'obertura "és un perill". El regidor d'Urbanisme diu que les obres es reprendran d'aquí a tres setmanes, però que els contenidors no se soterraran».

—18-2-2011: «El ciclista moianès Jau-me Morales guanya la cursa de la Bisbal en master 30».

PÀGINES DE L'INSTITUT

Jornada de portes obertes

El dissabte 12 de febrer va tenir lloc a l'IES Moianès la Jornada de Portes Obertes, un acte amb el qual es pretén d'apropar el centre als ciutadans i, sobretot, als futurs alumnes i llurs pares. Per aquest motiu la jornada es realitza abans que es tanqui la pre-inscripció per al curs vinent.

La jornada va començar amb la recepció i benvinguda per part de la directora als pares, als quals va introduir en el projecte educatiu del centre, el currículum per cursos i els serveis que ofereix. Tot seguit va emmenar-los cap al passadís, on diversos professors esperaven per fer de cicerone a grups de pares i

fills. D'aquesta manera es donava a conèixer als pares i als alumnes el centre, les seves instal·lacions, el personal i algunes maneres de treballar.

A tal fi es preparen unes determinades activitats o exhibicions de tasques que es duen a terme a l'institut. Determinats professors vénen aquest dissabte de febrer per obrir les aules i els laboratoris i hi preparen les esmentades activitats.

Per exemple, el Departament de Ciències Naturals va dur a terme pràctiques de laboratori davant de pares i alumnes. La primera va ser mostrar un procés de destil·lació del vi, per tal de separar l'aigua i l'alcohol; la segona consistia a transformar l'aspecte de les monedes de

La directora adreçant-se als pares

Visita al laboratori

cinc cèntims, que passaven d'aquell color argilós al daurat de les monedes de deu i vint cèntims. Això darrer s'aconseguia introduint les monedes en una solució que permetia de canviar-los el recobriment.

Mentrestant, en el laboratori del davant, pròpiament el de Naturals, s'hi exhibien recursos a cor què vols. Hi teníem esteses unes fileres de microscopis amb diferents mostres ben curioses. Alhora, a les taules del davant, l'exhibició era de pedram, és a dir, de geologia: exemplars de quars, obsidiana, granit, etc., així com de pedra foguera, la qual pedra, per manca de guspira, va fer suar un xic més del compte l'honorable cap de departament...

Ben a prop, travessant el passadís, hi trobàvem un representant del Departament de Castellà instal·lat a l'aula d'informàtica. La missió del nostre company era fer entendre *grosso modo* el funcionament de l'1x1, és a dir, de l'aula digital. Amb la projecció a la pantalla explicava com els alumnes i els professors cercaven les activitats, els temes, els deures, l'agenda, etc., pitjant damunt de les icones corresponents de la pantalla.

Al taller de tecnologia s'hi va instal·lar una exposició de diversos muntatges realitzats per alumnes.

En una aula de tercer curs una representant del Departament d'Anglès, també amb ordinador i projector, mostrava com es treballa amb la plataforma *moodle*, que permet de tenir un espai a internet per a treballar el que es fa a classe. S'hi penyen les activitats fetes a classe, els deures, etc.

Tampoc no va faltar la cita amb l'insigne professor de música, que tenia obertes de bat a bat les portes del seu temple particular. L'aula de música ja fa temps que es va consagrar a una sola musa, és a dir, que és una aula exclusivament de música. Ara l'aula està situada al pati, al costat del gimnàs i la cantina. I, per tant, aquí acabàvem el nostre periple pel centre, atès que era al pati on ens esperava l'Associació de Pares amb un agraït pisolabis, que tancava la Jornada de Portes Obertes.

Joan FONTCUBERTA I FAMADAS

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El dissabte 15 de gener, durant tot el dia, tingué lloc al camp de golf Montbrú el Torneig de Reis. A les onze del vespre, a l'Ateneu, concert de Turn Stile i Antagònics.

Els diumenges 16 i 30 del mateix mes es van fer unes sortides d'esquí de fons a l'estació Tuixén-Lavansa, sortides organitzades pel grup Puig Rodó.

Per al dia 20 de gener el GEMi va organitzar la XXIV Esquiada de Sant Sebastià a la Masella.

Per al diumenge 23 del mateix mes, a la tarda, s'organitzà des de Moià un autocar per assistir al concert final del Concurs de Cant Francesc Viñas, al Liceu de Barcelona.

El dissabte 29, a les onze del vespre, a l'Ateneu, discjòquei Fyalhlight Reggae Way.

Del 5 al 26 de febrer, a Montesquiu, tingué lloc una exposició de pintura del grup «5 al blanc», integrat per Tomàs Torras (Castellbell i el Vilar), Laura Sanz (Castellterçol), Alcoceba Serrà (Moià) i Xavier Vidal (Moià).

Per al dissabte 12 del mateix mes, a les nou del vespre, hi havia programat a l'auditori de Sant Josep un concert de violoncel·lista catalana Laia Puig i la pianista japonesa Saori Tomidokoro, acte organitzat per Joventuts Musicals dins la Xarxa de Músiques de Catalunya.

Per al diumenge 13 al matí, al Centre Cultural «Les Faixes», el Club Judo Moià, Moià Sport i l'ajuntament van organitzar el 6è Torneig Infantil «Vila de Moià». Hi van participar uns 270 judokes d'entre sis i dotze anys.

MISCEL·LÀNIA

El divendres 7 de gener de les sis de la tarda a les nou del vespre va instal·lar-

se a la plaça de Sant Sebastià un autocar del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya per a recollir donacions de sang.

El dimarts 18 de gener al matí va estacionar a la plaça de Sant Sebastià l'Oficina Mòbil d'Informació al Consumidor, de la Diputació de Barcelona.

El divendres 11 de febrer a les nou del vespre, a l'auditori de Sant Josep, es tingué l'acte de presentació del candidatu de CiU a l'alcaldia de Moià. Durant l'acte, moderat per Joan Soler, president del Comitè Local de CDC de Moià, parlaren Josep Montràs, actual alcalde de la vila, David Bonvehí, diputat al Parlament de Catalunya, i Josep Martínez, candidat a l'alcaldia moianesa. A l'acte hi assistí molta gent.

Per als dies 28 de febrer - 4 de març («setmana blanca» escolar) l'Associació de Pares de l'escola pública ofereix una sèrie d'activitats; també n'ofereixen el Museu de Moià - Coves del Toll.

Ràdio Moià «(107,8 FM) emet cada dimecres a les riu del vespre el programa «El xiu-xiu 6», amb diversos ingredients, com ara entrevistes, concursos, notícies, música, etc.

TVMoianès ha difós una octaveta oferint un portal d'internet a la següent adreça electrònica: www.moianes.tv o bé contacte@moianès.tv, o bé al tel. 656 890 889.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Yaiza Mirete Rodríguez, filla de Raúl i d'Elena, dia 22 de desembre.

Sega Traore, fill de Madi Goundo i de Kadidiatou, dia 1 de gener.

Bruna Capdevila i Morales, filla d'Albert i d'Àngela, dia 4 de gener.

Lucas Jorge Díaz, fill d'Emilio i de Rosario Lourdes, dia 13 de gener.

Nadia Mouta i Vilaró, fillade Mohammed i de Marta, dia 17 de gener.

Xing Long, fill de Shouzong i de Qihong, dia 20 de gener.

Julian Aranega Techeng, fill de José Joaquin i de Severine, dia 29 de gener.

Aiseta Diarra, filla de Cheickne i de Fatoumata, dia 31 de gener.

Issa Drame, fill de Saliouf i de Bounco, dia 2 de febrer.

Aran Pena i Picahol, fill de David i de Montserrat, dia 7 de febrer.

L'enhorabona als venturosos pares.

Defuncions

Antoni Vilà i Torra, de vuitanta-dos anys, dia 12 de gener.

Miguel Estrella Carpio, de vuitanta-quatre anys, dia 14 de gener.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 20 de març, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. (es pot fer, per exemple, a través del nostre correu electrònic latosca@lagosca.org). Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LA TOSCA). Gràcies.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.

¿Ja tens el llibre
Moià, sempre Moià,
de Liduvina Daví?
Es troba a les llibreries de la vila.

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.